

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Одеський національний університет імені І.І. Мечникова

Факультет гідрометеорології і екології

Кафедра екології та охорони довкілля

Силабус навчальної дисципліни

«Екологізація туристичної діяльності»

(вибіркова)

Рівень вищої освіти:	Перший (бакалаврський)
Галузь знань :	10 – Природничі науки
Спеціальність :	101- Екологія
Освітньо-професійна програма:	Екологія, охорона навколишнього середовища та збалансоване природокористування
Обсяг:	6 кредитів ЄКТС, 180 годин
Семестр, рік	3 семестр, II рік навчання
Дні, час, місце	вул. Львівська, 15, НЛК №2, за розкладом
Викладач	Нагаєва Світлана Павлівна, кандидат географічних наук, доцент, доцент кафедри екології та охорони довкілля
Контактний телефон:	+38 (063) 6411614
E-mail	angelsvet715@gmail.com
Робоче місце:	вул. Львівська, 15, НЛК №2, кафедра екології та охорони довкілля, каб. 415
Консультації:	вул. Львівська, 15, НЛК №2, кафедра екології та охорони довкілля, каб. 415, щотижнево за розкладом

Комунікація

Комунікація зі здобувачами буде здійснюватися через вказані адреси електронної пошти та очні зустрічі на консультаціях.

Анотація курсу

Предмет вивчення дисципліни – принципи сталого розвитку туризму, напрями мінімізації антропогенних впливів туризму на довкілля, підвищення ефективності раціонального природокористування в туристичній діяльності, напрями комплексної екологізації туристичної діяльності .

Пререквізити курсу - «Загальна екологія (та неоекологія)».

Постреквізити курсу – «Рекреаційні ресурси та курортологія», «Ландшафтна екологія».

Мета курсу – засвоєння базових понять туристичної діяльності та принципів сталого розвитку туризму; висвітлення соціально-економічної та екологічної сутності туризму, його значення для національної економіки

держави та окремих регіонів; вивчення напрямів комплексної екологізації туристичної діяльності.

Завдання дисципліни:

- 1) вивчення та формування комплексного уявлення про основні види та розвиток туристичної діяльності, її сучасний стан та перспективи;
- 2) ознайомлення з науково-методичними підходами щодо сталого розвитку туризму;
- 3) ознайомлення з основними напрямками мінімізації антропогенних впливів туризму на довкілля;
- 4) підвищення ефективності раціонального природокористування в туристичній діяльності.

Очікувані результати. У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач повинен:

- 1) Застосувати екологічні знання при організації туристичної діяльності;
- 2) Оцінювати можливі негативні наслідки зміни якості навколишнього середовища від туристичної діяльності;
- 3) застосувати базові екологічні знання для раціонального використання природно-рекреаційного потенціалу територій;
- 4) розробляти комплекс заходів мінімізації негативного впливу масової рекреації і туризму;
- 5) реалізувати принципи екологізації туристичної діяльності.

Опис курсу

Форми і методи навчання

Дисципліна «Екологізація туристичної діяльності» буде викладений у формі лекцій (44 год. – денна форма навчання, 14 год. – заочна форма навчання) та семінарських занять (30 год. – денна форма навчання, 8 год. – заочна форма навчання.), організації самостійної роботи здобувачів (106 год. – денна форма навчання, 158 год. – заочна форма навчання.).

При вивченні навчальної дисципліни «Екологізація туристичної діяльності» застосовуються словесний, наочний, практичний методи навчання: читання лекцій, пояснення, робота з навчальною літературою, індивідуальні консультації.

Словесні та наочні методи навчання – це лекційні та семінарські заняття, опитування, консультування, мультимедійні презентації.

Практичні методи – це опрацювання завдань до семінарських занять, обговорення застосування освоєного теоретичного практичній діяльності.

Колективне опрацювання завдань – колективне обговорення результатів проведення семінарських занять, дискусії щодо проблемних питань та результатів самостійної роботи.

Для розв'язання навчально-професійних завдань навчальної дисципліни застосовано комплексний підхід до діяльності у процесі навчання. Використовуються класичні дидактичні методи організації та здійснення

навчально-пізнавальної діяльності (лекція-пояснення, бесіда, контроль, самоконтроль, взаємоконтроль і т.п.).

Основні форми (методи) проведення занять – це різні типи лекцій, а також семінарські заняття – теоретичне обговорення питань, дискусія, співбесіда, презентація результатів.

Зміст навчальної дисципліни «Екологізація туристичної діяльності»

Змістовий модуль 1. Основи туристичної діяльності.

Тема 1. Світовий досвід розвитку туризму.

Стислий огляд розвитку туризму, основні етапи становлення туризму, економічні передумови розвитку туризму в світі і в Україні.

Тема 2. Види та організаційні форми туризму.

Класифікація подорожей. Види туризму. Організаційні форми туризму. Основні положення Закону України „Про туризм”.

Тема 3. Туристична політика.

Складові туристичної політики. Цілі та засоби туристичної політики.

Тема 4. Державне регулювання туристичною діяльністю.

Сутність, цілі та методи. Нормативно-правові засади туристичної діяльності. Структура і функції органів державного регулювання туризму в Україні.

Тема 5. Маркетинг у туристичній діяльності.

Індустрія туризму. Туристські ринки. Критерії якості туристських об'єктів. Екологічна інформація рекламі, торгові марки і знаки.

Змістовий модуль 2. Екологізація туристичної діяльності.

Тема 6. Вплив туристичної діяльності на компоненти довкілля.

Негативний вплив на атмосферне повітря, стан водних об'єктів ґрунтовий покрив. Рекреаційна дигресія: рослинний та тваринний світ. Утворення відходів.

Тема 7. Сутність екологізації туристичної діяльності та її значення для сталого розвитку.

Екологічна орієнтація функцій управління туризму. Екологічна усвідомленість туристів. Своєчасне попередження екологічних проблем.

Тема 8. Шляхи екологізації туристичної діяльності.

Орієнтація на екологічно-орієнтовані види туризму. Особливості екологізації за основними видами туризму.

Тема 9. Регулювання та управління потоком туристів.

Дотримання норм рекреаційного навантаження на природні комплекси. Рекреаційна місткість туристичних територій та центрів.

Тема 10. Екологізація системи управління туристичною діяльністю в Україні.

Екологічно-орієнтовані системи менеджменту туризму. Інтеграція туристської галузі на збалансований розвиток.

Перелік рекомендованої літератури

Основна

1. Колісник А.В., Ільїна А.О. Екологічні аспекти рекреаційно-туристичної діяльності: конспект лекцій. Одеса: ОДЕКУ, 2024. 119 с.
2. Мельниченко О.А., Шведун В.О. Особливості розвитку індустрії туризму в Україні. Монографія. Харків: НУЦЗУ, 2017. 153 с.
3. Сафранов Т.А., Полетаєва Л.М. Проблема екологізації рекреаційно-туристичної діяльності в Україні. *Людина та довкілля. Проблеми неоекології*. №3-4(26). Харків, 2016. С.51-61.

Додаткова

4. Закон України „Про туризм” (1995, №324/95-ВР). Про внесення змін до Закону України „Про туризм” від 18.11.2003 №1282-IV. Електронний ресурс: URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/324/95>.
5. Мельниченко О.А., Шведун В.О. Особливості розвитку індустрії туризму в Україні. Монографія. Харків: НУЦЗУ, 2017. 153 с.
6. Ніколаєв К.Д., Ісаєнко В.М.. Екологізація туристичної галузі, її роль у зменшенні впливу на біорізноманіття та навколишнє середовище. *Агроекологічний журнал, спецвипуск*. Київ, 2009. С.22–23.
7. Ткаченко Т.І. Сталий розвиток туризму: теорія, методологія, реалії бізнесу. Монографія. Київ: Київ, 2009. 463 с.
8. Осадча А.С. Сільський зелений туризм в Україні. Монографія. Херсон: Олді-плюс, 2009. 290 с.
9. Федорченко В.К., Мініч І.М. Туристський словник-довідник: навчальний посібник. Київ: Дніпро, 2000. 160 с.

Оцінювання

Методи поточного контролю: здійснюється шляхом опитування під час лекційних та семінарських занять.

Підсумковий контроль: іспит.

Дисципліна розподілена на 2 змістові модулі. За кожним модулем виконуються тестові контрольні роботи (кожна оцінюється максимум у 20 балів), за підготовку до лекцій надається 4 бали. Максимальна сума балів з лекційного курсу – 44 бали. На семінарських заняттях проводиться опитування та підготовка доповідей. Максимальна сума балів, яку може отримати здобувач за складає 36 балів. Іспит – 20 балів. Загальна максимальна сума балів за дисципліну складає 100 балів.

Проведення контролю результатів навчання здобувачів відбувається відповідно до Положення про організацію і проведення контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти Одеського національного університету імені І.І. Мечникова URL: https://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/documents/polozennya/poloz-org-kontrol_2022.pdf.

Самостійна робота здобувачів: до самостійної роботи відносяться підготовка до лекцій і семінарських занять Контроль здійснюється під час проведення лекційних і семінарських занять.

Політика курсу

Політика щодо дедлайнів та перескладання: Слід дотримуватися запропонованих у розкладі термінів складання сесії; перескладання відбувається відповідно до «Положення про організацію і проведення контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти ОНУ імені І.І. Мечникова» ([http://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/documents/polozennya/poloz-org-kontrol 2022.pdf](http://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/documents/polozennya/poloz-org-kontrol%202022.pdf)).

Політика щодо академічної доброчесності: Регламентується Кодексом академічної доброчесності учасників освітнього процесу ОНУ імені І.І. Мечникова, Положенням про запобігання та виявлення академічного плагіату у освітній та науково-дослідній роботі учасників освітнього процесу та науковців ОНУ імені І.І. Мечникова (<http://onu.edu.ua/uk/geninfo/official-documents>).

Політика щодо відвідування та запізнень: Відвідування занять є обов'язковим. В окремих випадках навчання може відбуватись он-лайн з використанням дистанційних технологій. Відпрацювання пропущених занять має бути регулярним за домовленістю з викладачем у години консультацій. Порядок та умови навчання регламентуються «Положенням про організацію освітнього процесу в ОНУ імені І.І. Мечникова» (<https://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/documents/polozennya/poloz-org-osvit-process2022.pdf>)